

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

13 червня 2022 року

Справа №200/2208/22

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді – Христофорова А. Б., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження у письмовому провадженні адміністративну справу за позовом Чеусова Олександра Миколайовича до Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради про визнання дій протиправними, стягнення разової грошової допомоги, -

В С Т А Н О В И В :

Чеусов Олександр Миколайович звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з адміністративним позовом до Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради, в якому просить:

- визнати протиправними дії відповідача у вигляді відмови щодо перерахування належної виплати щорічної разової грошової допомоги позивачу у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, як учаснику бойових дій, за 2021 рік та відмови у виплаті різниці недоплаченої суми;

- стягнути з відповідача, до нарахувати та виплатити позивачу щорічну одноразову грошову допомогу до 5 травня, як учаснику бойових дій, у відповідності до ст. 12 Закону України «Про соціальний та військовослужбовців та членів їх сімей» в розмірі 5 мінімальних пенсій за віком з урахуванням раніше виплаченої суми в розмірі – 7354,00 грн.

В обґрунтування позовних вимог позивач зазначив, що він є учасником бойових дій та відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» має право на отримання щорічної разової грошової допомоги, яка виплачується до 05 травня у розмірі п'яти мінімальних пенсій. Вважає наявним право на здійснення виплати грошової допомоги у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, тобто 8845 грн. замість 1491 грн., що були виплачені.

Відповідач надав суду відзив на позовну заяву, в якій відповідач просив суд відмовити у задоволенні позову, аргументуючи це тим, що Постановою Кабінету Міністрів України встановлюються розміри виплат разової грошової допомоги на відповідний рік, передбаченої Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Закон України «Про державний бюджет України на 2020 рік» застосовується у порядку та розмірах встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів бюджетів усіх рівнів, бюджету Пенсійного Фонду України та бюджетів інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування на 2020 рік. Відповідно до п. 3 ст. 116 Конституції України, Кабінет Міністрів України забезпечує, зокрема, проведення політики у сфері соціального захисту населення. Відповідно до Законів України, якими встановлюється розміри мінімальної заробітної плати, до прийняття Верховною Радою

України змін до законів, у нормах, для розрахунків в яких застосовується мінімальна заробітна плата, Кабінету Міністрів України було надано право здійснювати застосування цих норм, виходячи з реальних можливостей видаткової частини Державного бюджету України. Виходячи з існуючих фінансових можливостей, держава гарантує виплату зазначеної допомоги у розмірі, встановленому в постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати у 2021 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та «Про жертви нацистських переслідувань» № 325 від 08.04.2021р.

Ухвалою суду від 11 лютого 2022 року позовну заяву прийнято до розгляду, провадження у справі відкрито, розгляд справи вирішено проводити за правилами спрощеного позовного провадження, без проведення судового засідання та повідомлення (виклику) учасників справи. В ухвалі було запропоновано відповідачу у п'ятнадцятиденний строк з моменту отримання ухвали про відкриття провадження у справі надати суду відзив на позовну заяву зі всіма доказами на його підтвердження, які наявні у відповідача.

Ухвалою суду від 03 червня 2022 року зобов'язано Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради у п'ятиденний строк з дня отримання даної ухвали надати до Донецького окружного адміністративного суду, засобами електронного зв'язку (e-mail: inbox@adm.dn.court.gov.ua), письмові докази які стали підставою для відмови позивачу у перерахуванні та виплаті щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік, як учаснику бойових дій у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Відповідно до статті 258 КАС України, суд розглядає справи за правилами спрощеного позовного провадження протягом розумного строку, але не більше шістдесяти днів із дня відкриття провадження у справі.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 №2102-ІХ, введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб.

Указом Президента України від 14.03.2022 №133/2022, затвердженим Законом України від 15.03.2022 №2119-ІХ, у зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, строк дії воєнного стану в Україні продовжено ще на 30 діб, тобто до 25.04.2022.

21.04.2022 на засіданні Верховної Ради України ухвалено Закон про затвердження Указу Президента України від 18.04.2022 № 259 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Цим Указом передбачено продовження строку дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25.05.2022 на 30 діб.

02 березня 2022 року опублікованими Радою суддів України 02.03.2022 Рекомендаціями щодо роботи судів в умовах воєнного стану року, судам України рекомендовано за можливості відкладати розгляд справ (за винятком невідкладних судових розглядів) та знімати їх з розгляду, зважати на те, що велика кількість учасників судових процесів не завжди мають змогу подати заяву про відкладення розгляду справи через залучення до функціонування критичної інфраструктури, вступ до лав Збройних сил України, територіальної оборони, добровольчих воєнних формувань та інших форм протидії збройній агресії проти України, або не можуть прибути в суд у зв'язку з небезпекою для життя.

Донецький окружний адміністративний суд продовжує свою роботу у дистанційному режимі.

За приписами частини 5 статті 262 КАС України, суд розглядає справу в порядку

спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше. За клопотанням однієї із сторін або з власної ініціативи суду розгляд справи проводиться в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін.

Враховуючи відсутність клопотань сторін щодо розгляду справи у судовому засіданні, справа розглядається за правилами спрощеного позовного провадження без проведення судового засідання та повідомлення сторін.

Розглянувши наявні заяви по суті справи, всебічно і повно з'ясувавши фактичні обставини, на яких ґрунтуються вимоги, дослідивши докази, які наявні в матеріалах справи, суд встановив наступне.

Позивач – Чеусов Олександр Миколайович 05 грудня 1971 року народження, є громадянином України, що підтверджується копією паспорта громадянина України серія ВЕ № 757945, виданого 19 березня 2002 року, є учасником бойових дій та має право на пільги, встановлені законодавством України для ветеранів війни – учасників бойових дій, що підтверджується копією посвідчення серії УБД № 439402, виданого 07 червня 2018 року.

23 вересня 2021 року позивач звернувся із заявою до Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради в якій просив провести перерахунок та виплату разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Листом від 30.09.2021 року №Ч-359-5.1-6.2 Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради повідомив позивача про те, що виплата разової грошової допомоги у 2021 році здійснювалась на підставі постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати у 2021 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань» від 08.04.2021 № 325. Вказаною постановою передбачена виплата разової грошової допомоги до 5 травня у 2021 році учасникам бойових дій в розмірі 1491,00 грн.

Надаючи правову оцінку спірним відносинам та аргументам учасників справи, суд виходить з наступного.

Правовий статус ветеранів війни, визначено Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року №3551-ХІІ (зі змінами та доповненнями), який забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них.

Відповідно до частини 4 статті 12 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (в редакції Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 25 грудня 1998 року № 367-ХІV) щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Рішенням Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 10рп/2008 визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), зокрема, положення пункту 20 розділу II "Внесення змін до деяких законодавчих актів України" Закону України "Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" від 28 грудня 2007 року № 107-VI.

Статтею 17-1 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" передбачено, що щорічну виплату разової грошової допомоги до 5 травня в розмірах, передбачених статтями 12-16 цього Закону, здійснюють органи праці та соціального захисту населення через відділення зв'язку або через установи банків (шляхом перерахування на особовий рахунок отримувача) пенсіонерам - за місцем отримання пенсії, а особам, які не є пенсіонерами, - за місцем їх проживання чи одержання грошового утримання.

Особи, які не отримали разової грошової допомоги до 5 травня, мають право

звернутися за нею та отримати її до 30 вересня відповідного року, в якому здійснюється виплата допомоги.

Законом України від 28 грудня 2014 року № 79-VIII "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин", який набув чинності 01 січня 2015 року, розділ VI Прикінцеві та перехідні положення Бюджетного кодексу України доповнено пунктом 26, яким встановлено, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

05 квітня 2017 року Кабінет Міністрів прийняв постанову Деякі питання виплати у 2017 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань» відповідно до якої виплату щорічної разової грошової допомоги до 5 травня у 2017 році учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися у зазначених місцях примусового тримання їхніх батьків, передбачено у розмірі 1 200 гривень.

14 березня 2018 року Кабінет Міністрів прийняв постанову Деякі питання виплати у 2018 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань» відповідно до якої виплату щорічної разової грошової допомоги до 5 травня у 2018 році учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися у зазначених місцях примусового тримання їхніх батьків, передбачено у розмірі 1 265 гривень.

20 березня 2019 року Кабінет Міністрів прийняв постанову «Деякі питання виплати у 2019 році разової грошової допомоги, передбаченої законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань» відповідно до якої виплату щорічної разової грошової допомоги до 5 травня у 2019 році учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися у зазначених місцях примусового тримання їхніх батьків, передбачено у розмірі 1 295 гривень

На виконання зазначених приписів Бюджетного кодексу України Кабінетом Міністрів України прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2020 року № 112 "Деякі питання виплати у 2020 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" і "Про жертви нацистських переслідувань" (далі - грошова допомога), проводить Міністерство соціальної політики шляхом перерахування коштів на зазначені цілі структурним підрозділам з питань соціального захисту населення обласних, Київської міської державних адміністрацій (далі - регіональні органи соціального захисту населення), які розподіляють їх між структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад (далі - районні органи соціального захисту населення), центрами по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат, що відповідають вимогам пункту 47 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України (далі - центри по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат).

Районні органи соціального захисту населення, центри по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат перераховують кошти через відділення зв'язку або установи банків на особові рахунки громадян за місцем отримання пенсії (особам, які не є пенсіонерами, - за

місцем їх проживання чи одержання грошового утримання) у таких розмірах: учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися у зазначених місцях примусового тримання їх батьків, - 1390 гривень.

Згідно рішення Конституційного Суду України від 27 лютого 2020 року у справі 1-247/2018(3393/18) визнано таким, що не відповідає Конституції України, окреме положення пункту 26 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України у частині, яка передбачає, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 22 жовтня 1993 року №3551-ХІІ (далі - Закон № 3551) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Згідно тексту вказаного рішення Конституційного Суду України від 27 лютого 2020 року судом встановлено, що в Основному Законі України встановлено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою (стаття 1); права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, держава відповідає перед людиною за свою діяльність, утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3).

В Україні визнається і діє принцип верховенства права; Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8 Основного Закону України).

Відповідно до Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу (частина перша статті 17); захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком громадян України (частина перша статті 65); держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей (частина п'ята статті 17).

Згідно з Основним Законом України Державний бюджет України і бюджетна система України встановлюються виключно законами України (пункт 1 частини другої статті 92). Такими законами є закони України про Державний бюджет України на кожний рік і Кодекс.

У преамбулі Кодексу зазначено, що Кодексом визначаються правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Кодексом регулюються відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, і питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства, а також визначаються правові засади утворення та погашення державного і місцевого боргу (стаття 1 Кодексу).

Відповідно до підпункту 5 пункту 63 розділу I Закону № 79 розділ VI "Прикінцеві та перехідні положення" Кодексу було доповнено, зокрема, пунктом 26, яким передбачено, що окремі положення ряду законів України, в тому числі й Закону № 3551, застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Вказаними положеннями Закону № 3551 передбачено пільги учасникам бойових дій та особам, прирівняним до них (стаття 12), особам з інвалідністю внаслідок війни (стаття 13), учасникам війни (стаття 14), особам, на яких поширюється чинність Закону № 3551(стаття

15), особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною (стаття 16).

За юридичною позицією Конституційного Суду України "встановлення пільг ветеранам війни, особам, на яких поширюється чинність Закону № 3551, є одним із засобів реалізації державою конституційного обов'язку щодо забезпечення соціального захисту осіб, які захищали Батьківщину, її суверенітет і територіальну цілісність, та членів їхніх сімей. Держава не може в односторонньому порядку відмовитися від зобов'язання щодо соціального захисту осіб, які вже виконали свій обов'язок перед державою щодо захисту її суверенітету і територіальної цілісності. Невиконання державою соціальних зобов'язань щодо ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, підриває довіру до держави. Соціальний захист ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, спрямований на забезпечення їм достатнього життєвого рівня. Обмеження або скасування пільг для ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, без рівноцінної їх заміни чи компенсації є порушенням зобов'язань держави щодо соціального захисту осіб, які захищали Вітчизну, та членів їхніх сімей. У разі зміни правового регулювання набуті вказаними особами пільги чи інші гарантії соціального захисту повинні бути збережені із забезпеченням можливості їх реалізації. Обмеження або скасування таких пільг, інших гарантій соціального захисту можливе лише у разі запровадження рівноцінних або більш сприятливих умов соціального захисту" (абзаци другий, третій пункту 5 мотивувальної частини Рішення від 18 грудня 2018 року № 12-р/2018).

Конституційний Суд України звертає увагу, що предмет регулювання Кодексу, так само як і предмет регулювання законів України про Державний бюджет України на кожний рік, є спеціальним, обумовленим положеннями пункту 1 частини другої статті 92 Основного Закону України.

Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008 наголошував на тому, що "законом про Держбюджет не можна вносити зміни до інших законів, зупиняти їх дію чи скасовувати їх, оскільки з об'єктивних причин це створює протиріччя у законодавстві, і як наслідок - скасування та обмеження прав і свобод людини і громадянина. У разі необхідності зупинення дії законів, внесення до них змін і доповнень, визнання їх нечинними мають використовуватися окремі закони" (абзаци третій, четвертий підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини).

Таким чином, виходячи з того, що предмет регулювання Кодексу, так само як і предмет регулювання законів України про Державний бюджет України на кожний рік, є спеціальним, обумовленим положеннями пункту 1 частини другої статті 92 Основного Закону України, Конституційний Суд України дійшов висновку, що Кодексом не можна вносити зміни до інших законів України, зупиняти їх дію чи скасовувати їх, а також встановлювати інше (додаткове) законодавче регулювання відносин, відмінне від того, що є предметом спеціального регулювання іншими законами України.

Конституційний Суд України прийшов до висновку, що встановлення пунктом 26 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Кодексу іншого, ніж у статтях 12, 13, 14, 15 та 16 Закону № 3551, законодавчого регулювання відносин у сфері надання пільг ветеранам війни спричиняє юридичну невизначеність при застосуванні зазначених норм Кодексу та Закону № 3551, що суперечить принципу верховенства права, встановленому статтею 8 Конституції України.

Відповідно до частини 2 статті 152 Конституції України закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення.

Таким чином, з 27 лютого 2020 року приписи п. 26 розділу VI Бюджетного кодексу України у частині дії статті 13 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та приписи статті 13 Закону України "Про статус ветеранів війни,

гарантії їх соціального захисту" у редакції пункт 20 Розділу II Закону України "Про державний бюджет України на 2008 рік" об'єктивно не можуть запроваджувати правил призначення та виплати допомоги до 5 травня учасникам бойових дій.

Тому, з 27 лютого 2020 року у позивача виникло право на соціальне забезпечення у порядку редакції Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 25 грудня 1998 року №367-XIV, яка передбачала розмір допомоги до 5 травня учасникам бойових дій як п'ять мінімальних пенсій за віком.

Разом з тим відповідно до Додатку до Порядку використання коштів державного бюджету, передбачених для виплати щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2021 року №325 (далі - Постанова №325), разова грошова допомога до 5 травня у 2021 році виплачується учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися в зазначених місцях примусового тримання їх батьків, у розмірі 1491,00 грн., тобто у розмірі меншому, ніж це передбачено частиною 4 статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Отже, на час виплати позивачу у квітні 2021 року щорічної разової грошової допомоги до 5 травня одночасно діяли Закон №3551-XII і Постанова №325.

При цьому суд зауважує, що дію наведеної вище норми Закону №3551-XII у 2021 році не зупинено, вона не втратила чинність, зміни до названого Закону законодавцем не вносились.

Також суд наголошує, що норми будь-яких підзаконних нормативно-правових актів, у тому числі і постанов Кабінету Міністрів України, на які посилається відповідач, не можуть змінювати приписів Закону №3551-XII.

Таким чином, виходячи із загальних засад пріоритетності законів над підзаконними актами, для визначення розміру разової грошової допомоги учасникам бойових дій у 2021 році слід застосовувати не Постанову №325, а Закон №3551-XII, який має вищу юридичну силу.

За таких обставин, позивач має право на одержання разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Відповідно до частини першої статті 28 Закону України від 09 липня 2003 року №1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом.

Статтею 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» встановлено у 2021 році прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність, з 1 січня 2021 року - 1769,00 гривень.

Отже, розмір разової грошової допомоги до 5 травня учасникам бойових дій у 2021 році становить 8845,00 грн. (1769,00 грн. x 5). Виплата позивачу в 2021 році разової грошової допомоги у сумі 1491,00 грн. не відповідає статті 12 Закону №3551-XII та свідчить про порушення його прав на отримання такої допомоги у належному розмірі.

Таким чином, сума недоотриманих позивачем коштів становить 7354,00 грн.

Слід зазначити, що Уряд України, обмежуючи розмір грошової допомоги до 5 травня у 2021 році у Постанові №325, всупереч правовій позиції КСУ, викладеній у Рішенні від 27 лютого 2020 року №3-р/2020, зумовив ситуацію, де розпорядники бюджетних коштів, виконуючи вимоги Постанови КМУ, вимушені діяти з порушенням прав та гарантій осіб, на яких поширюються положення Закону №3551-XII. Однак, необхідність виконання відповідачем, як розпорядником бюджетних коштів, вимог Постанови №325, не звільняє відповідача від відповідальності за порушення конституційного права позивача на належний соціальний захист.

Відповідно до частини першої статті 2 КАС України завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Суд при вирішенні справи керується принципом верховенства права, відповідно до якого, зокрема, людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави (частина перша статті 6 КАС України).

Частинами першою, другою статті 7 КАС України встановлено, що суд вирішує справи відповідно до Конституції та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Суд застосовує інші правові акти, прийняті відповідним органом на підставі, у межах повноважень та у спосіб, визначені Конституцією та законами України.

Суд зауважує, що вища юридична сила закону полягає у тому, що всі підзаконні нормативно-правові акти приймаються на основі законів та за своїм змістом не повинні суперечити їм. Підпорядкованість таких актів законам закріплена у положеннях Конституції України. У випадку суперечності норм підзаконного акта нормам закону слід застосовувати норми закону, оскільки він має вищу юридичну силу.

Ураховуючи наведене, суд дійшов висновку, що відповідачем протиправно не здійснено виплату щорічної разової грошової допомоги у 2021 році в розмірі, передбаченому статтею 12 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Таким чином, оскільки відповідачем не доведено правомірності дій щодо виплати позивачу одноразової грошової допомоги до 5 травня у 2021 році у меншому розмірі ніж п'ять мінімальних пенсій за віком, суд дійшов висновку щодо задоволення позовних вимог в цій частині.

Стосовно позовних вимог в частині зобов'язання відповідача виплатити грошову допомогу в розмірі 7354,00 грн.

Статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на ефективний засіб юридичного захисту) передбачено, що кожен, чиї права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

При цьому під ефективним засобом (способом) слід розуміти такий, що призводить до потрібних результатів, наслідків, дає найбільший ефект.

Засіб захисту, що вимагається зазначеною статтею повинен бути ефективним як у законі, так і на практиці, щоб його використання не було ускладнене діями або недоглядом органів влади відповідної держави (п. 75 рішення Європейського суду з прав людини у справі Афанасьєв проти України від 05 квітня 2005 року (заява № 38722/02)).

Таким чином ефективний засіб захисту повинен забезпечити поновлення порушеного права, бути адекватним наявним обставинам та виключати подальше звернення особи до суду за захистом порушених прав.

Зазначена правова позиція узгоджується із позицією, висловленою Верховним Судом України в постанові у справі № 21-1465a15 від 16 вересня 2015 року.

У вказаному рішенні Верховний Суд України наголосив, що засіб відновлення порушеного права має бути ефективним та таким, який виключає подальші протиправні рішення, дії та бездіяльність суб'єкта владних повноважень, а у випадку невиконання, або неналежного виконання рішення не виникала б необхідність повторного звернення до суду, а здійснювалось примусове виконання рішення.

Згідно статті 12 Закону № 3551-ХІІ (в редакції Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 25 грудня 1998 року № 367-ХІV) щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком (що у 2021 році складає

8845,00 грн.).

При цьому, позивачу було сплачено разову грошову допомогу в сумі 1491,00 грн.

Таким чином суд вважає, що ефективним способом захисту прав позивача буде саме стягнення з відповідача разової грошової допомоги до 5 травня як учаснику бойових дій відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», враховуючи висновки, викладені в рішенні Конституційного Суду України № 3-р/2020 від 27 лютого 2021 року, в розмірі 7354,00 грн.

Таким чином, зважаючи на встановлені у справі фактичні обставини, наведені норми чинного законодавства України, суд дійшов висновку про задоволення позовних вимог.

Вирішуючи питання щодо розподілу судових витрат, суд зазначає наступне.

Оскільки позивач звільнений від сплати судового збору, підстави для розподілу судових витрат у відповідності до вимог ст. 139 Кодексу адміністративного судочинства України відсутні.

Керуючись ст.ст. 73, 74, 75, 76, 77, 90, 94, 139, 241, 245, 246, 250, 255, 295 Кодексу адміністративного судочинства України, суд -

В И Р І Ш И В:

Адміністративний позов Чеусова Олександра Миколайовича (zareєстроване місце проживання: Донецька область, м. Костянтинівка, вул. Громова, буд. 3, кв. 49, РНОКПП 2627105139) до Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради (місцезнаходження: Донецька область, м. Костянтинівка, вул. Громова, 14, ЄДРПОУ 03197428) про визнання дій протиправними, стягнення разової грошової допомоги - задовольнити повністю.

Визнати протиправними дії Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради (місцезнаходження: Донецька область, м. Костянтинівка, вул. Громова, 14, ЄДРПОУ 03197428) щодо відмови в перерахунку та здійсненні виплати за 2021 рік разової грошової допомоги Чеусову Олександру Миколайовичу (zareєстроване місце проживання: Донецька область, м. Костянтинівка, вул. Громова, буд. 3, кв. 49, РНОКПП 2627105139), як учаснику бойових дій, виходячи з розміру п'яти мінімальних пенсій за віком, відповідно до ч. 5 ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», з урахуванням раніше виплачених сум.

Стягнути з Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради (місцезнаходження: Донецька область, м. Костянтинівка, вул. Громова, 14, ЄДРПОУ 03197428) на користь Чеусова Олександра Миколайовича (zareєстроване місце проживання: Донецька область, м. Костянтинівка, вул. Громова, буд. 3, кв. 49, РНОКПП 2627105139) разову грошову допомогу до 5 травня як учаснику бойових дій відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», враховуючи висновки, викладені в рішенні Конституційного Суду України № 3-р/2020 від 27 лютого 2021 року, в розмірі 7354,00 грн.

Повне рішення суду складено та підписано 13 червня 2022 року.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, або спрощеного

позовного провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручене у день його проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду.

Апеляційна скарга на рішення може бути подана безпосередньо до Першого апеляційного адміністративного суду.

Текст рішення розміщений в Єдиному державному реєстрі судових рішень (веб-адреса сторінки: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>).

Суддя

А.Б. Христофоров

13.06.2022
Секретар судового засідання
Нікіфорова В.В.

*306*5272077*1*2*